

SV4BP_ZSP5 Základy speciální pedagogiky 5 surdopedie (podzim 2015)

jaro 2015, Út 17:35 – 18:20 centrum (Poříčí 9, budova A)

- **cvičící:** Mgr. Barbora Ilgnerová, CVIDOS - 3. patro (= 4. nadzemní podlaží), prostory IVIV (Institut inkluzivního vzdělávání), místnost č. 76 – konzultace po předchozí domluvě
- **kontakt:** 385421@mail.muni.cz
- **začátek výuky:** 22. 9. 2015
- **konec výuky:** 15. 12. 2015

- **Ukončení předmětu** (kolokvium, 2 kr.)
 - test

- **Informační zdroje**
 - studijní materiály k předmětu (IS)
 - doporučená literatura

OKRUHY

1. Úvod do surdopedie

Vymezení základní terminologie, cíle, metody, mezioborové vztahy a předmět zájmu surdopedie.

2. Fyziologie a patologie sluchu

Anatomie sluchového analyzátoru, význam sluchu a důsledky sluchového postižení, etiologie sluchového postižení, klasifikace sluchových vad, metody diagnostiky sluchového postižení.

3. Sluchová protetika a jiné pomůcky

Individuální sluchová protetika, kochleární implantát, kmenový implantát, další pomůcky.

4. Řeč jedinců se sluchovým postižením

Ontogeneze mluvené řeči, stádia vývoje řeči u jedinců se sluchovým postižením, jazykové roviny, modulační faktory.

5. Komunikace osob se sluchovým postižením

Charakteristika a význam mezilidské komunikace, formy komunikace u jedinců se sluchovým postižením, možnosti rozvoje komunikačních dovedností.

6. Systém vzdělávání jedinců se sluchovým postižením

Základní vymezení, legislativa, typy škol, komunikační přístupy ve vzdělávání, integrace, inkluze.

7. Systém poradenství u jedinců se sluchovým postižením

SRP, SPC – vymezení, legislativa, služby.

8. Profesionální orientace a uplatnění u jedinců se sluchovým postižením a u jedinců se souběžným postižením více vadami

Postavení osob se sluchovým postižením na trhu práce, legislativa, Tichý svět (APPN), podporované zaměstnávání, tranzitní program, souběžné postižení více vadami (různé možnosti).

9. Komunita Neslyšících

Komunita Neslyšících, kultura, organizace, spolky, kluby jedinců se sluchovým postižením, časopisy věnující se problematice sluchového postižení, tlumočnické služby.

10. Exkurz do historie péče o jedince se sluchovým postižením

Budování institucí, ústavů a škol pro osoby se sluchovým postižením, vývoj koncepcí výuky, průkopníci vzdělávání neslyšících, první ústavy, Milánský kongres.

DOPORUČENÁ LITERATURA

- BULOVÁ, A. Uvedení do surdopedie. In PIPEKOVÁ, J. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. Brno: Paido, 1998.
- BULOVÁ, A. Komunikace sluchově postižených. In VÍTKOVÁ, M. *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido, 1998.
- BYTEŠNÍKOVÁ, I., HORÁKOVÁ, R., KLENKOVÁ, J. Logopedie a surdopedie. Texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido, 2007.
- POTMĚŠIL, M. Čtení k surdopedii. 1. vyd. Olomouc: UP, 2003. 217 s. ISBN 978-80-2440-766-1.
- HORÁKOVÁ, R. Surdopedie: Texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido, 2011. 126 s.
- HORÁKOVÁ, R. Sluchové postižení: Úvod do surdopedie. Praha: Portál, 2012. 159 s.**
- SKÁKALOVÁ, T. Uvedení do problematiky sluchového postižení. Hradec Králové: Gaudeamus – Univerzita Hradec Králové, 2011. 94 s.
- Adresář služeb pro sluchově postižené 2007*. Praha: FRPSP. (www.frpssp.cz)
- BÍMOVÁ, P. *Jazyk znakový – jazyk přirozený*. ČDS, 10, 2002, č. 2/3. Dostupné na World Wide Web: <<http://zj.ruce.cz/?page=home&num=033>>
- ČERMÁK, F. *Jazyk a jazykověda*. Praha: Karolinum, 2001. ISBN 80-7110-183-4
- EVANS, L. *Totální komunikace. Struktura a strategie*. Hradec Králové: Pedagogické centrum, 2001
- FREEMAN, R.D. *Tvé dítě neslyší?* Praha: FRPSP, 1992.
- GÜNTHER, K.B. Bilingvální vyučování neslyšících žáků základní školy. Praha: MŠMT. 2000.
- HOLMANOVÁ, J. *Raná péče o dítě se sluchovým postižením*. Praha: Septima, 2002.
- HOMOLÁČ, J. *Sociolingvistika. Komunikace neslyšících*. Praha: FF UK, 1998.
- HRONOVÁ, A. *Poznáváme český znakový jazyk III. (Tvoření tázacích vět)*. Speciální pedagogika 12, 2002, č. 2, s. 113 – 123
- HRONOVÁ, A., MOTEJZLÍKOVÁ, J. *Raná komunikace mezi matkou a dítětem*. Praha: FRPSP, 2002.
- HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu. 1. a 2. díl*. Praha: Septima, 1997, 1998.
- HRUBÝ, J., BAREŠOVÁ. *Didaktické a technické pomůcky pro sluchově postižené v MŠ a ZŠ*. Praha: Septima, 1999
- JABŮREK, J. *Bilingvální vzdělávání neslyšících*. Praha: Septima, 1998.
- JANOTOVÁ, N. *Odezírání u sluchově postižených*. Praha: Septima, 1999.
- JANOTOVÁ, N., SVOBODOVÁ, K. *Integrace sluchově postiženého dítěte v mateřské a základní škole*. Praha: Septima, 1998.
- KOWALIK, S., BAŇKA, A. *Perspektivy rehabilitace hluchoslepých*. Praha: Wagner Press, s.r.o., 2000
- KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených*. Praha: Karolinum, 2002.
- LEJSKA, M. Poruchy verbální komunikace a foniatrie. Brno: Paido, 2003.**
- LUDÍKOVÁ, L. *Vzdělávání hluchoslepých I*. Praha: Scientia, 2000.

- LUDÍKOVÁ, L. *Edukace hluchoslepého dítěte raného věku*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001.
- MACUROVÁ, A. *Jazyk v komunikaci neslyšících*. INFO Zpravodaj FRPSP 3, 1995
- MACUROVÁ, A., HOMOLÁČOVÁ, I., PTÁČEK, V. *Výzkum komunikace neslyšících. Český znakový jazyk*. Speciální pedagogika 7, 1997, č. 3, s. 1 - 15.
- MACUROVÁ, A. *Poznáváme český znakový jazyk (Úvodní poznámky)*. Speciální pedagogika 11, 2001, č. 2, s. 69-75
- MUKNŠNÁBLOVÁ, M. *Péče o dítě s postižením sluchu*. Praha: Grada, 2014
- POTMĚŠIL, M. *Prstová abeceda*. Praha: FRPSP, 1992.
- POTMĚŠIL, M. *Všeobecný slovník českého znakového jazyka A-N*. Praha: Fortuna, 2002
- POTMĚŠIL, M. *Čtení k surdopedii*. Olomouc: UP, 2003
- POTMĚŠIL, M. *Všeobecný slovník českého znakového jazyka O-Ž*. Praha: Fortuna, 2004
- PULDA, M. *Včasná sluchově řečová výchova malých sluchově postižených dětí*. Brno: MU, 2002
- PULDA, M. *Integrovaný žák se sluchovým postižením v základní škole*. Brno: Paido, 2000.
- PŮSTOVÁ, Z. *Psychomotorický vývoj sluchově postižených dětí v předškolním věku*. Praha: Septima, 1997.
- REDLICH, K. *Slyšící dítě hluchých rodičů*. Bakalářská práce. Praha: FF UK, 2003. Dostupné na World Wide Web: <www.ruce.cz>
- SINECKÁ, J. *Komunita neslyšících a limity jejich integrace do české společnosti*. (Zpráva o výzkumu zdravotně handicapované skupiny). Speciální pedagogika 1, 2003, s. 33 – 42
- SOBOTKOVÁ, A. *Včasná diagnostika a pedagogická intervence u dětí se sluchovým postižením jako úkol SPC*, In VÍTKOVÁ, M.: *Otázky speciálně pedagogického poradenství*, Brno, MSD, 2003.
- SOURALOVÁ, E. *Čtení neslyšících*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 2002.
- SOURALOVÁ, E. *Vzdělávání hluchoslepých II*. Praha: Scientia, 2000.
- STRNADOVÁ, V. *Potom ti to povíme*. Praha: Česká unie neslyšících, 1994.
- STRNADOVÁ, V. *Jaké je to neslyšet*. Praha: Česká unie neslyšících, 1995.
- STRNADOVÁ, V. *Hádej co říkám aneb Odezírání je nejisté umění*. Praha: Helix, 2001.
- SVOBODOVÁ, K. *Logopedická péče o děti s kochleárním implantátem*. Praha: Septima, 1997.
- VYSUČEK, P. *Poznáváme ČZJ VI. (Specifické znaky)*. Speciální pedagogika 14, 2004, č. 1, s. 16-27

Internetové odkazy

www.ruce.cz

www.ticho.cz

www.weblik.cktjz.com

www.eliska.cz

www.cktjz.com

www.neslysicisnadeji.org

www.neslysici.info

www.zpravy-pro-neslysici.cz

www.vymolova.cz/#!ulita

www.unieneslysicichbrno.cz

www.moravskakavarnaneslysicich.cz

www.brno.cun.cz

www.neslysim.cz

<http://difa.jamu.cz/obory-a-ateliery/atelier-vychovne-dramatiky-neslysicich.html>

www.frpsp.cz

www.trojrozmer.cz

www.pevnost.cz

www.asnep.cz

www.appn.cz

www.cztn.cz

www.labyrintbrno.cz

www.czechdeafyouth.cz

www.tond.cz

www.zavriusi.eu

Pořady pro neslyšící

Televizní klub neslyšících (TKN, Česká televize)

www.ceskatelevize.cz/porady/1097176961-zpravy-v-ceskem-znakovem-jazyce

Časopisy

Speciální pedagogika, Gong, Unie, Info - Zpravodaj, Doteky

Multimediální programy:

DINGOVÁ, N., DVOŘÁKOVÁ, M., FALTÍNOVÁ, R., OKROUHLÍKOVÁ, L., SERVUSOVÁ, J. a kol. *Slovník porodnické terminologie*, Praha, 2005.

HORÁKOVÁ, R. *Znaková zásoba pojmů z oboru speciální pedagogika*, Brno: MU, Rigorózní práce, 2005.

LANGER, J., PTÁČEK, V., DVOŘÁK, K. *Znaková zásoba českého znakového jazyka k rozšiřujícímu studiu surdopedie se zaměřením na znakový jazyk*. Olomouc: UP PdF, 2004. ISBN 80-244-0846-5

Lexikologie pro základní školy. Praha: FFUK, 2003.

POTMĚŠIL, M. *Zpracování dřeva – terminologická pomůcka*. Beroun 2002.

PROCHÁZKOVÁ, A. a kol. *Slovník znakového jazyka pro obor pedagogika a psychologie*. Hradec Králové: PedF, 1992.

PTÁČEK, V., KOTVOVÁ, M.: *Slovník znakové řeči*. Praha: PedF UK, 1998.

VYSUČEK, P., MOTEJZÍKOVÁ, J. *Specifické znaky*. Praha: FF UK, Pevnost, 2003.

JAZYKOVÉ CENTRUM ULITA

STŘEDISKO TEIRÉSIAS

JAMU

Filmy a dokumenty o SP

Srdce je osamělý lovec; Bohem zapomenuté děti; Dogani; Mandy; Příběh Marie; Moji milovaní...

